

Lo mestre que acaba de morir en la plenitud del la vida, en la plenitud del talent y apte com may per la produció ha deixat un vuyt que pel moment no pot umplirse; pero al mateix temps tals ensenyansas y exemples, que sas obras seran estudiadas y rebuscadas del pervindre com la nota mes primitiva y característica del renaixement d'aquet sigle en las arts de Catalunya.

Coménsa vers l' any 65 á ferse notar ab una serie d' estudis ab llapis, de totas dimensions y formas, ab tots los procediments coneguts en dita fetxa, executats ab una simplicitat encantadora y desde 'l moment que un s' hi fixa, regira las coleccions de sas carteras, hi regoneix un caracter escencialment original, un sentiment de la veritat que enamóra, naturalitat pasmosa, vigor y suavitat al mateix temps, quelcom de sugestiu que no 's troba sino en la naturalesa.

Era regional en sa manera particularíssima, si

manera pot anomenarse, perque traduhía ab calor y entussiasme 'l pahisatge y las costums de sa regió; pero l' art que enclouen sos dibuixos es al mateix temps l' art universal, sostret á la influencia de totas las preocupacions y escolas, es la bellesa traduhida en llengua universal, perque 'l traductor s' inspirava en la verdadera font, y ademes sens auxili de diccionari, sense cap influencia forastera, sense la fressa y l' expectacle de las grans exposicions, y ho feya tot sol, ab un criteri superior á la seva edat, ab calma reposada, meditant llargas horas devant del natural, rodejat de pochos companys, á quins dominava y deixava plens d' admiració per son talent, servintli aquets per esbargirse dintre 'l cercol que 's necessita per no viurer separat del mon, siguent lo principal camp de sas operacions la mateixa eixida de sa casa payral, la rodalia del prat de las Deus, lo pla de Llachs, lo racó del planeta hont tingue la sort de naixer. Dibuíxos que portan

FANTASÍA.—Dibuix á la tinta.

lo sello del terror, impregnats d' ayre humit de las voras del Fluviá; contemplantlos un se decanta instintivament dels bardissals per no enganxarse en las romaguerras, trepitja l' herba fresca y rosada dels prats y dels matolls, s' apárta dels bassals de la Deu gróssa per no enfonsarse entre las bálcas, respira la atmosfera que caracteriza 'ls encontorns d' Olot, un se troba á casa despertantse tots los recorts de la encontrada.

¿Hont devian arribar aquets estudis, possehint ell qualitats de primer orde, totas las condicions socials que 's nessessitan, translluhint quelcom en l' infinit, tinguent la sort d' esser il·luminat per una guspira del Cel? A una perfecció que no alcansaren tots los dibuixants que 'l precediren á Espanya en aquet sigle, com ho demostran las coleccions exposadas recentment.

La notabilíssima ilustració del cercol de Sant Lluch, hónra del art á Catalunya y al mateix temps de la industria de la comarca olotina, puig fins lo paper fabricat pels successors de Torras germans es una producció rara que pot competir ab las primeras del mon, porta un dibuix d' en Vayreda fet en la época del 66 al 67, molt avans d' usarse la paraula modernisme. Representa la bárca que travessa 'l Ter, per anar de Girona á Tayalá, quatre ratllas no mes ab llapis tou, apuntadas del natural sobre un fondo gris transforman aquell paratge en planuria deleytosa; alguns punts obscurs á segon terme, hervas y brochs en lo primer, una táca blanca al horissó, cirrus esparrecats en la inmensitat, mitja hora escassa de treball, una d' observació, donan per resultat una composició grandiosa, nova, plena de poesia y sentiment, de notas imprevistas que s' escam-